

EDITIMERE USEM
Genesis 9:1-3, 7-17; 11:1-9; (10:1-32)
QYQHỌ UKPEP-ŃKPO 7

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Osuk ọdọdiok ọnọ owo eke edibuotde idem ye owo, onyuñ onimde obukidem ke ubok esie, esit esie onyuñ ọwọñọrede ọkpọñ Jehovah” (Jeremiah 17:5).

I Efiak Etọt Eyọhọ Isoñ

- 1 Ema enọ Noah ye ubon esie edidiọñ, Genesis 9:1-3
- 2 Ema enọ akpara nte idiọñ ediomimi emi Abasi akanamde ndida nnim owo uwem, Genesis 9:8-17
- 3 Ubon Noah ema efiak etọt eyọhọ ofuri isoñ, Genesis 9:1, 7; 10:1-32

II Owo Añwana Ye Abasi

- 1 Mme owo ke ererimbot ema ediana kiet oto koro mmọ ekesemde usem kiet, Genesis 11:1
- 2 Sia mmọ ekesemde usem kiet, mme owo ke ererimbot ediana ọtọ kiet ndinam enyiñ nnọ idem mmọ, Genesis 11:2-4; Psalm 49:11; Isaiah 14:13, 14; Habakkuk 2:5

III Ema Ebiat Idiok Ebuana Nditọ Owo

- 1 Abasi ama okut ete ke kpukpru owo ema ekpe ebere ndinam idiok, ndien ke ñkpọ idikpanke mmọ ndika iso nnam idiok-ñkpọ, Genesis 11:5, 6; 6:5
- 2 Abasi ama otimere usem mmọ onyuñ anam mme owo ke ererimbot esuana, Genesis 11:7-9; Job 5:12-14; Isaiah 37:26, 27; 1 Ñwed Corinth 1:19, 20.

SE EKPEPDE EBAÑA

Se Ikotibede Ke Mmọñ Ukwọ Ama Okokure

Ke mmọñ ukwọ ama akanam utom iyaresit esie ke isoñ ama, owo itiaita ekesuhọ ye uwem, oro edi Noah ye ñwan esie, nditọ iren esie ita ye iban mmọ. Ke isoñ ama ọkọtọñ nta ọfọn ekem nte eduñde ke esit, owo itiaita emi ekesuhode ema ebọ edidiọñ Abasi; ema enyuñ enọ mmọ uyo ete eka eketọt eyọhọ ke iso isoñ.

Abasi ama anam ediomimi ye Noah ye nditọ esie ke abaña emana eke editienede mmọ ete, ke imọ iditọñke nta ida mmọñ-ukwọ isobo ererimbot. Abasi ama etiñ ete ke Imọ iyewut akpara ke obubit-enyọñ nte ñkpọ eriti inọ kpukpru owo eke edikutde enye. Ọtọñde ke ini oro, ediye utom obot oro, akpara, eti mme owo abaña eñwọñ Abasi ete ke Enye iditọñke nta ida mmọñ-ukwọ isobo ererimbot. Ema enọ Noah, nditọ esie ye ubon mmọ ọyọhọ ifet ndidu uwem ke iso Abasi, man uwem mmọ ekpenyene ọyọhọ edidiọñ ke kpukpru idaha. Mmọ emi ekebemde ukwọ iso edu, ema ebe efep ye ofuri ibak mmọ; Noah ye ufok esie ekedi mme abak Abasi, ndien sia edidiọñ Abasi okodude ye mmọ, ini iso mmọ ama ayama. Nta ama odu ndinim ke akpanikọ nte ke ini enyene ndik ukpep-ñkpọ emi ukwọ ekepepde ama ekebe, ke mme owo eyekop item, eyenyuñ etiene usuñ edinen-ido enyuñ enam ñkpọ enọ Abasi.

Imenyene nta ndinim ke akpanikọ ite ke Noah ama etiñ mbuk emi abañade mmọñ-ukwọ ediwak ini ọnọ nditọ-nditọ esie, ye nditọ mmọ; mbuk emi abañade mmọñ-ukwọ ñko ama otim añwana emana Noah. Ndien mkpọsọñ idiọñ edu ke ererimbot ọnọ ediwak emana, ndiwut ete ke mmọñ-ukwọ ama ofuk isoñ onyuñ ọkpọri mme anam-idiok efep. Ntọt emi okokpon didie ọnọ ubon Noah, ke abaña ndisime ediwọñre ñkpọñ Abasi. Ñwed Abasi anam añwana ete ke ikebigbike mmọ ñko ema esin, enyuñ ekpọñ usuñ edinen-ido, ekabare etiene usuñ idem mmọ.

Mme owo ke ererimbot ema etim ediana kiet koro mmọ eketiñde usem kiet. Ikebigbike mmọ ema ebere ndinam ñkpọ kiet, enyuñ eda ifiok ye ukeme ye odudu mmọ edian ọtọ kiet ke ndinam uduak mmọ osu. Ke ndiok iso, mmọ ekeduak ndibọp ata edikoñ-ufok eke “edisimde heaven,” nnyuñ nnam enyiñ nnọ idem mmọ. Utom edibọp ufok mmọ ekenyene ndikpu, koro mmọ ekesiode Abasi efep ke edinam mmọ.

Ñkpọ Editi Nsọñ-Ibuot

Mme owo emi esit mmọ ema okokim oto ke idiọk-ńkpọ inyeneye nnen-nnen ifiọk ibańa Abasi mme odudu Esie. Se mbon emi ekedoride enyin ndinyene oto ke edibọp akwa edikoń-ufọk emi edi se mitimke ińwańa. Mmọ ekenyene ndik mbak ekusuan mmọ, ndusuk ini mmọ ekekere, kpa nte emi ediwak mme anam-idiọk ekerede ete, ke Abasi idikemeke ndikut mmimọ ke idude ke otu. Mmọ ikananake mme nta-ifiọk idiọk ndida mmọ usuń ke uwak nsọń-ibuoť mmọ ye ukara Abasi, kpa nte emi mbon ererimbot minanake mbon unana iwuk emi ebiatde mbet Abasi. Andiwet Psalm anam akpanikọ emi ańwańa ete, “Ndidem ererimbot edaha eda, mbon enyuń ebono eduk odu ebańa Jehovah ye Messiah Esie, ete, “Eyak nnyin ibuń ńkpọkobi mmọ, inyuń ikibi uruk mmọ ke idem nnyin iduok.” Enye etie ke enyoń asak: Ọbọń ababiańa mmọ” (Psalm 2:2-4). Emi edi ukem-ukem ise iketibede ke ini emi ekebọpde ata edikoń-ufọk Babel.

Nimrod Ye Akwa Obio Babylon

ńwed Genesis ibuoť duop emi ewakde ndikot ete, ńwed emana mme idut, ewet enyiń ye emana nditọ Noah. Ke ebiet emi ke ewet enyiń mme esien emi ofuri idut ke ererimbot eketode ewọrọ. Abasi ekewet emi ke Ikọ Esie ndiwut ete ke Imọ ikokureke kańa utom ye mmọ. Ke ini Abasi akayararede uduak erinyańa Esie, ama owut ete ke kpukpru mmọ enyene ebuana ke esit.

Kiet ke otu nditọ Ham, eyen Noah, ekedi Nimrod. Enyiń esie ọwọrọ “nsọńibuoť.” Enye ekedi akwa ata-utop ke iso Abasi; ediwak mmọ emi ekpepde ńwed Abasi enim ete ke enye ekedi akwa ata-utop ke idiọk usuń. Oro ọwọrọ ete, enye akada akwa odudu esie efik mme owo man enam idiọk uduak esie; edi Abasi ama okut ofuri edinam esie. Ke ikọ efen, mme edinam esie ema ediok tutu Abasi otim etiń enyin ese. “Ndien eritọńọ ubọń esie ekedi Babel” (Genesis 10:9, 10). Se ewetde ke ebiet emi anam ekeme ndidọhọ ete ke Nimrod ekedi owo emi akadade usuń ke ndinam mme owo ediana ọtọ kiet ke utom edibọp ata edikoń-ufọk Babel. Ekeme ndidi enye ekedi kiet ke otu mme akpa owo emi ekefikde mme owo esin ke ndinam uduak mmọ ke ererimbot.

Ekikere odu nte ke ukara obio Babylon ekenyene eritọńọ esie ke ebiet emi ekebọpde ata edikoń-ufọk Babel. Ke usem Babylon, Babel ọwọrọ “Inua-Otop-Abasi;” edi ke usem mme Hebrew ọwọrọ “ndutime;” ńko ekenyuń esio enyiń oro ke ini Abasi ama akasuan mme owo ke editimere usem mmọ. Owut ndien ete ke Babylon akwa Obio ukara emi ọkọwọrọde etop ke uwak inyene, iseri, uyai ye kpukpru se idide usua ye Obio Uboń Abasi, ekenyene eritọńọ oto idiok esit Nimrod. “Idiok owo ńko osiońo mme idiok-ńkpọ ke mme idiok-ńkpọ eke enye okobonde” (Matthew 12:35).

Ke esiode idiok ukeme Nimrod efep, enye ikpenyeneke unen edieke esit mme owo mikpọyọhọke ye idiok ye edinyime emi akanamde mmọ eduak ndiyom ubọń ye etop ke ererimbot. Mme andikara ke ufik ke eyo emi ikpekemeke ndinyene erikan edieke mmọ mikpenyeneke mme owo emi eńwamde mmọ ke mme idiok uduak mmọ, emi enyuń edarade ke ndikpebe se idiokde kpa nte mme andikpep mmọ esọpde ndikpep mmọ.

Unana Uteńe Abasi

Edikpep ńwed Genesis ke esit akpanikọ eyenam owo ekededi ọfiok adańa nte esit eke mimanake obufa abiarade eketre ye utuńọ idiok-ńkpọ nditọ owo ke eyakde mmọ enọ usuń idem mmọ, Abasi minyuń ibiọńọke. Uduot idiok-ńkpọ ama oduk ke ukpọń owo oto ke iduọ emi akadade itie ke Ińwań Eden. Baba nti utom eke owo anamde ikemeke ndisio uduot idiok-ńkpọ oro mfep. ńkpọ-ndik emi otode Abasi mme owo, ikemeke ndikpuhọre anam-idiok nsin ke edinen-ido. Baba uduak ndinam eti ndomo kiet ikemeke ndińwam ndisio idiok-ńkpọ mfep ke ukpọń owo. Ibohọke ke Iyip Jesus Christ ikpọń-ikpọń ebete oduk ukpọń owo ke ekeme ndisio idiok-ńkpọ ke ukpọń mme owo mfep.

Okposuk edi nte Abasi okosobode kpukpru owo okonyuń ayakde owo itiaita esuhọ ke ererimbot, mmọ mbitiaita ńko ekedide ndinen owo, edi ikebighike mme owo ke ererimbot ema efiak edem ekpọń Abasi ofuri-ofuri.

Mme owo emana ke idiok-ńkpọ (Se ke Psalm 51:5, ńwed Mbon Rome 3:23), ntre edinen-ido mme ete ye eka ikemeke ndinọ mmọ erinyańa. Edinen ido ete mme eke eka ikemeke ndibe nsim nditọ mmọ, edi owo kiet-kiet enyene ndiyom edinen-ido Abasi nnọ idem esie. Edinen-ido Noah ikebehe isim ubon esie ke ini mmọ ekesinde ndiyom nnyuń mbọ utọ edinen-ido oro nnọ idem mmọ. Mmọ ndisin ndiyom Abasi ama anam mmọ enyime ebiańa mmọ esin ke idiok mbubehe edibọp ata edikoń-ufọk, nte idiọńọ ndiwut ukeme ye odudu, nte mmọ ekekere.

Edi nkpo mkpaidem nte ke ufot nkpri emana ifan oro, mme owo ke ererimbot ema eduok utefe Abasi ke usuñ eke akanamde mmọ ekubiat ini ndidian idem otọ kiet nnam utom emi ekesinde Abasi ke ndek. Edi akpanikọ nte ke mmọ ema efiok eñwọñ Abasi emi etiñde ete ke Imọ iditọñke ntak ida mmọñ-ukwọ isobo ererimbot. Akpara ke obubit-enyọñ ekedi nkpo editi kpukpru ini abañ eñwọñ oro; ntre ndusuk mmọ ema ekere ete ke iyaresit Abasi iditieneke mmọ. Edi sia mme nkpo ekesuk edude nditi mmọ kpukpru usen ke abañ akwa nsobo eke akadade itie ke ererimbot ye mmọ eke ekenyenede uko ndisin Abasi, mmọ ekpekenyene ndifiok ete ke Abasi ekeme ndidọñ ukem idiok ubierikpe oro nnọ mmọ, edieke mmọ enamde se idiokde kpa nte emi mme ete-ete mmọ ekenamde. Edi idiok-nkpo enyene idiok odudu emi ekemedede ndinọ mmem-idem, onyũñ edi idiok ibok emi ekemeke ndinam ukpọñ ede idap, emi esinde nditọ owo efre ebaña enyene ndik itie eke mmọ edude ke ini mmọ ebiatde ibet Abasi.

Abasi ama okut ete ke edi ntak emi mmọ esemde usem kiet esin mmọ ediana kiet ke uduak mmọ ndibop ata edikoñ-ufok emi okowutde ediworo mmọ mkpọñ idak ukara Abasi. Ke ntak edidiana-kiet ntem ke uduak kiet, nkpo baba kiet ikpọbiọñke mmọ ndika iso nnam mme idiok-nkpo ke ini iso. Ntre, Abasi ama otimere usem ye ikọ mmọ, emi akanamde mmọ esuana ke ofuri iso isọñ. Abasi iyomke ererimbot asaña ke usuñ esie anana ubiọñ. Edieke Abasi mikpọkọbiọñke edinam nditọ-owo, idiok-nkpo ye ubiat ibet ekpesosop eda ererimbot enyene ofuri-ofuri.

Mbon emana emi ekpekam efiok ete ke usen ke osop edi emi ererimbot editọñde ntak adiana ke ndinam uduak kiet ke idak idiok nda-usuñ Satan. Asua-Christ, anditiñ ntiñ-nnim ikọ nsu ye unam oro, mmọ mbita, eyediana kiet ekara ererimbot ke idiok-nkpo. Ererimbot eyenuhọ onọ uduak mmọ, ndien ukara ufik oro eyesin Abasi ke ndek. Edi Abasi eyetọñ ntak otimere ererimbot ke okpọsọñ odudu Esie, kpa nte Enye akanamde ye mmọ emi ekebopde ata edikoñ-ufok Babel, ke ini Enye okotimerede usem mmọ.

MME MBUME

- 1 Nte mme owo ekedi ndinen mme ndiọ ke ini mmọñ-ukwọ ama okokure?
- 2 Didie ke nnyin ifiok ite ke ubon Noah ema efiok ebaña se ikotibede ke ini mmọñ-ukwọ?
- 3 Nso uduak kiet ke mme owo ke ererimbot ekenyene? Nso ikanam mmọ ediana kiet ke uduak emi?
- 4 Anie ekedi Nimrod? Obio-ubọñ esie emi ekedide Babel okodu ke mmọñ?
- 5 Babel oworo nso?
- 6 Nso ikedi ntak emi mme owo emi ekebopde ata edikoñ-ufok Babel mikabakke Abasi?
- 7 Nso ikanam Abasi otimere usem mmọ?
- 8 Nso ikanam Abasi etre utom edibop ata edikoñ-ufok Babel?
- 9 Nte Abasi ke ọbọbiọñ edinam nditọ-owo ke eyo emi? Nso idi ntak?
- 10 Nso ikedi ntak emi Abasi mikosobo ke mme andibop ata edikoñ-ufok Babel, nte emi Enye akanamde ye mmọ emi ekebemde mmọñ-ukwọ iso edu?